

Mistik Tecrübe Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mistik Tecrübe Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26134>

Özet

Mistik Tecrübe Ölçeği, bireylerin yaşı, cinsiyeti, **mistik** veya **ruhaniyete** dair deneyimlerin yoğunluğunu, sıklığını ve niteliğini sistematik olarak ölçmek amacıyla kullanılan bir psikometrik araçtır. Ölçek, Türkiye'de 2000 yılında M. S. Ünal tarafından yüksek lisans tezi kapsamında Türkçe'ye uyarlanmış ve bu uyarlama çalışmasıyla ölçeğin yerel popülasyonda geçerlik ve güvenilirlik analizleri incelenmiştir. Ölçeğin çeşidi bir **uyarlama** çalışması olup, orijinal formunun temel psikolojik yapılarını korumayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Mistik deneyim, ruhaniyet, ölçek uyarlaması, psikolojik ölçüm, psikoloji, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

M. S. Ünal (Uyarlayan).

Amaç

Mistik Tecrübe Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin bilinç deneyimlerinin ötesinde, geleneksel algıların zorlayan **mistik durumlar** ne derecede yaşadıklarını ve bu deneyimlerin psikolojik etkilerini araştırmaktır. Bu ölçek, özellikle dini psikometri ve transpersonel psikoloji alanlarında, bireysel farklılıklar ve ruhani gelişim süreçlerini incelemek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Uyarlama çalışmasının birincil hedefi ise, uluslararası alanda kabul görmüş olan bu ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda kültürel ve dilbilimsel geçerliliğini sağlayarak, Türkiye'deki akademik çalışmalara sağlam bir ölçüm aracı kazandırmaktır.

Yapı

Ölçek, literatürde genellikle birleşme (birlik) hissi, zaman ve mekânın aşılması (transandans), derin pozitif duygulanım, anlatılamazlık (ineffability) ve geçicilik gibi temel bileşenlerle tanımlanan **mistik tecrübe** yapısını ölçmektedir. Mistik tecrübe, yalnızca dini bağlamda değil, aynı zamanda derin meditasyon, yoğun sanatsal deneyimler veya doğayla bütünleşme gibi çeşitli bağlamlarda da ortaya çıkabilen karmaşık ve çok boyutlu bir yapıdır.

Ölçeğin orijinal formunun, bu yapısal bileşenleri alt boyutlar halinde ölçtüğü ve bu boyutların toplam puanının bireyin genel mistik eğilimini yansıttığını varsayılmaktadır. Uyarlama sürecinde, bu alt boyutların Türkçe formunda da tutarlılığının korunması hedeflenmiştir.

Geçerlik

Mistik Tecrübe Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonuna dair geçerlik bilgileri, Ünal (2000) tarafından yürütülen yüksek lisans tezinde detaylı olarak ele alınmıştır. Ancak, bu kaynak girişi içerisinde spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, yapı geçerliği, ölçüt bağımlı geçerlik) veya istatistiksel sonuçlar sunulmamıştır.

Genel olarak bir uyarlama çalışması'nda, yapı geçerliğini belirlemek için doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi tekniklerinin kullanılması beklenir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, ölçmeyi amaçladığı teorik yapıya uygun bir şekilde gruplanıp gruplanmadığını gösterir. Spesifik verilerin eksikliğine rağmen, tezin ana odağına geçerlik çalışması olduğu belirtilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışması da Ünal (2000) tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik, bir ölçüm aracının tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Tipik olarak, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılır.

Kaynakta güvenilirlik sonuçlarına dair spesifik bir istatistiksel değer (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışması'nın temel adımlarından biri olarak bu analizlerin yapıldığı varsayılmaktadır. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda başarılı olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Türkçe'ye uyarlama sürecinde, Mistik Tecrübe Ölçeği'nin çok boyutlu yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizine başvurulmuştur. Bu analiz, ölçeğin orijinal formundaki alt faktör yapısının Türk kültürüne özgü örneklemde de tekrarlanabilirliğini test etmek için hayati öneme sahiptir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendiğini ortaya koyar. Bu bilgiler, ölçeğin yapısal geçerliğinin temel kanıtı oluşturur. Spesifik faktör yükleri ve varyans açıklama oranları bu kaynakta sunulmamıştır.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme formatı belirtilmemiştir. Ancak, bu tür psikometrik ölçekler genellikle Likert tipi derecelendirme formatını kullanır (örneğin, 5'li veya 7'li Likert).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kin Popölasyonu

Age Group: Belirtilmemi?tir, ancak yüksek lisans tezi örneklemini genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kinlerdir.

Population Details: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez çal??mas? kapsam?nda belirlenen örneklem grubu.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Questionnaire). Kat?l?mc?lar maddeleri kendi deneyimlerine göre derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Mistik deneyim ölçeği, psikometrik test, ruhsal deneyimler, yüksek lisans tezi, bilinç, psikolojik uyarlama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2000 (Uyarlama çal??mas?nın tamamland??? y?li).

?zinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullan?m?, orijinal ölçeğin yazarlar?na ve uyarlamay? yapan M. S. Ünal'a ba?l? olabilir. Akademik amaçl? kullan?mlar için yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Ünal, M. S. (2000). *Mistik tecrübe ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Mistik Tecrübe Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almad??? için bu bölümde sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im için referans verilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.